

Nr 81.

Af herr **Olausson**, om *skrifvelse till Kungl. Maj:t angående afgiftsfria resor i vissa fall för värnpliktige.*

Såsom det i gällande författningar finnes föreskrifvet, äger värnpliktig afgiftsfritt färdas å järnväg dels vid inryckning till tjänstgöring å öfningsplatsen, dels efter avslutad tjänstgöring för resa till hemorten. Längre sträcker sig ej denna förmån. Vill den värnpliktige under öfningsstiden göra ett besök i sitt hem — anledningen till ett sådant må nu vara hvilken som helst — får han, sedan han hos vederbörande erhållit permission därtill, företaga sådan resa på egen bekostnad. Visserligen kan han efter därom gjord framställning erhålla s. k. truppbiljett, hvilken drager en kostnad af 1 ½ öre per bankilometer. Med en sådan beräkning behöfver en hemresa för den lägerplatsen närboende icke draga någon väsentligare kostnad. För dem åter, som erhålla sin tjänstgöring å platser, långt aflägsna från den värnpliktiges hemort, ställer sig saken annorlunda. Väst kustboarna t. ex., som på grund af sin vana att vistas på sjön, i allmänhet åläggas att fullgöra sin vapenöfning vid flottan och förläggas till någon af flottans stationer här i hufvudstaden eller Karlskrona, måste för en permissionsresa till hemorten utgifva cirka 15 kronor och därutöver. Denna summa representerar visserligen icke något större belopp, men för de värnpliktige, hvilka i allmänhet icke hafva någon annan inkomst än den ganska obetydliga dagaflöning, som utgår till dem under öfningsstiden, är en sådan utgift ganska betungande. Då staten tager den värnpliktiges tid och arbetsförmåga i anspråk för vapenöfnings fullgörande, utan nämnvärd ersättning, torde det äfven vara statens plikt att bestrida de utgifter, som äro förenade med den tjänstgöringsskyldiges nödvändiga permissionsresor. Ingen kan rimligtvis anse, att permissionsresor under öfningsstiden äro onödiga. Med den långa och mycket ansträngande tjänstgöring, som de värnpliktige nu äro underkastade, måste hvarje

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 4 saml. 29 häft. (Nr 81—84.)

försök från statens sida att något lindra deras tjänstgöring verka uppmantrande. Att en permissionsresa till hemorten under öfningstiden utgör en sådan lindring för den värnpliktige, torde väl knappast kunna bestridas.

Vid 1910 års riksdag tog jag mig friheten väcka en motion om att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla det Kungl. Maj:t täcktes vidtagna åtgärder i syfte att värnpliktig, som är inkallad till tjänstgöring, måtte äga rätt att afgiftsfritt färdas å statens järnvägar vid besök i sitt hem. Motionen afstyrktes af tredje tillfälliga utskottet hufvudsakligen af det skäl, att dylika fria permissionsresor skulle medföra alltför stora utgifter för statskassan, och Andra kammaren beslöt i enlighet med utskottets hemställan.

Under fjolårets riksdag förnyade jag samma motion med den inskränkning, att den värnpliktige endast borde berättigas till *en* fri hemresa å *statens* järnvägar och att ifrågavarande förmåner skulle beredas endast inkallade till tjänstgöring å plats belägen mer än 200 kilometer från hemorten. Det tillfälliga utskott, som fick motionen till förberedande, tillstyrkte densamma med den ytterligare inskränkning, att bestämmelserna skulle afse endast meddellös värnpliktig och under vissa ömmande omständigheter. Utskottets förslag bifölls af Andra kammaren efter en kort diskussion, hvarunder framhölls att rättvisan bjöde det de ifrågasatta fria resorna borde få företagas äfven å enskilda järnvägar. Ärendet remitterades i detta skick till Första kammaren. Dess andra tillfälliga utskott, som fick motionen till förberedande behandling, afstyrkte den och Första kammaren biföll utskottets hemställan. Af den diskussion som förekom i Första kammaren framgick dock otvetydigt, att om förslaget framkommit i mera utvidgad form, motionen där skulle rönt mera tillmötesgående.

Det är på den grund jag åter vågar framkomma med förslaget nu med den utvidgningen, att den ifrågavarande förmånen måtte beviljas för resor å hvilken som helst af rikets järnvägar och utan begränsning af afståndet.

Jag tillåter mig alltså hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla det Kungl. Maj:t täcktes vidtagna åtgärder i syfte, att värnpliktig, som är inkallad till tjänstgöring, må äga rätt att afgiftsfritt färdas vid ett eller i tränande behof vid flera besök i sin hemort.

Stockholm den 25 januari 1912.

Carl L. Olausson.